

Å R S B E R E T N I N G

1982

INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI

Universitetet i Oslo
Odontologibygningen, 6. etg.
Postboks 1065 Blindern, Oslo 3

Innholdsfortegnelse

	Side
GENERELL ORIENTERING	1
STYRETS SAMMENSETNING	1
INSTITUTTETS LEDELSE OG PERSONALE	1
INSTITUTTETS VIRKSOMHET	2
Informasjon	2
Undervisning	7
Forskning	7
Terapispalten og andre informative artikler i Tidsskrift for Den norske lægeforening	9
Øvrige publikasjonslister etc.	12
I. Originalartikler	12
II. Abstrakter	14
III. Informative artikler utenom Terapispalten	14
IV. Foredrag, kurser og kongresser	15
V. Annen virksomhet	16
Samarbeid med Komitéen for farmasøytisk etterutdannelse ... (KFFE)	18

G E N E R E L L   O R I E N T E R I N G

Institutt for farmakoterapi ble etablert i 1964, og har senere fungert som et produsentuavhengig informasjonsorgan for legemidler og medikamentell terapi i Norge. Fra 1972 ble instituttet delvis reorganisert, for å styrke integreringen av det farmakologiske, farmasøytiske og kliniske miljø som inngår i instituttets arbeid.

Fra 1981 ble instituttet formelt knyttet til Universitetet i Oslo, dog med bibe-hold av de nasjonale informasjonsoppgaver. Samtidig innebærer dette, i tråd med Universitetets formålsparagraf, også plikt og rett til egen forskning og under-visning.

Bortsett fra professorgasjen drives instituttet med eksterne midler (øvrige lønninger og drift), basert på årlige bevilgninger fra Norsk Medisinaldepots forskningsfond. I tillegg har den norske og utenlandske farmasøytiske industri (NOMI/NO-RE-FARM) bevilget midler til lønn for en forskningsstipendiat i klinisk farmakologi. Instituttet har derfor et eget styre med representanter bl.a. fra de eksterne bidragsytere.

S T Y R E T S   S A M M E N S E T N I N G

Formann: Professor dr.med. J.R. Vale, Lungeavd., Rikshospitalet
Professor dr.med. Erik Enger, Avd. 7, Ullevål sykehus
Adm. direktør Magne Moe, Norsk Medisinaldepot
Professor dr.med. Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
Førsteamanuensis Arna Rise, Institutt for farmakoterapi
Dosent dr.med. Per Vaglum, Avd. 6 B, Ullevål sykehus
Teknisk direktør Bendik Nielsen, Weiders Farmasøytiske A/S
Direktør Sjur Halhjem, A/S ICI-Pharma (første halvår 1982)
Direktør Per Wold-Olsen, MSD (Norge) A/S (annet halvår 1982)

Sekretær: Førsteamanuensis dr.med. Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi
Observatør: Dosent dr.med. Johannes Setekleiv, Farmakologisk institutt

Styret har holdt 4 møter i løpet av året.

I N S T I T U T T E T S   L E D E L S E   O G   P E R S O N A L E

Instituttet ble ledet av midlertidig bestyrer, professor Ivar Øye, til 1. februar 1982, da den nyutnevnte professor, Per Knut M. Lunde, overtok. Anne Marie Vennerød fortsatte i sin permisjonstid den administrative ledelse til 1/2-1982 (formelt permitert til 1/4-1982), da Arna Rise overtok som daglig leder av instituttet.

Institutt for farmakoterapi har, i tillegg til professor, 6 hele stillings-hjemler, fordelt på 3 1/2 amanuensis, 1 administrasjonssekretær og 1 1/2

kontorfullmektig. Disse stillingene var i 1982 gitt som 4-års hjemler, men fra 1/1-83 vil de gå over til å bli faste stillinger. I tillegg kommer som nevnt 1 hjemmel for vit.ass. (stipendiat dekket av midler fra legemiddelindustrien).

I 1982 var følgende personer ansatt ved Institutt for farmakoterapi:

Professor dr.med. Ivar Øye (inst.bestyrer, bistilling) (1/1-1/2)
Professor dr.med. Per Knut M. Lunde (inst.bestyrer) (fra 1/2)
Førsteamanuensis cand.pharm. Anne Marie Vennerød (perm., daglig leder til 1/2)
Førsteamanuensis cand.pharm. Arna Rise (1/1-1/4: 4/5 stilling, fra 1/4:
    1/1 stilling, fra 1/2 også daglig leder)
Førsteamanuensis cand.med. Odd Brørs (vikar til 1/4, ansatt fra 1/4)
Førsteamanuensis cand.pharm. Sissel Hertzenberg (1/2 stilling) (permisjon
    fra 1/9)
Førsteamanuensis dr.philos. Ingebjørg Baksaas (1/2 stilling) (vikar fra 1/9)
Amanuensis cand.real. Lisbeth Myhre (vikar til 1/4)
Førsteamanuensis cand.pharm. Marit Andrew (3/5 stilling) (vikar 15/4-15/10)
Adm.sekr. Jorunn Arnesen
Regnskapssekr. Siri Sparengen (3/5 stilling)
Kontorfullm. Liv Halvorsen (2/5 stilling)
Kontorfullm. Helene Angell-Hansen (1/2 stilling)

Stipendiat (vit.ass.): Cand.pharm. Inger Lise Eriksen (fra 1/9)

Bibliotekar Anne-Lise Betzenderfer (1/5 stilling) (utlånt fra Universitets-
biblioteket fra 1/9) (tidl. Aagot Estop Garanto)

En amanuensisstilling er utlyst, og søkerne er under bedømning.

Generelt har det vært et meget tilfredsstillende antall kompetente søker til de utlyste stillinger, både når det gjelder farmasøyter og leger. Den store utskiftingen av akademisk personale, delvis med vakanser og vikarordninger, har imidlertid gått ut over instituttets kapasitet og kontinuitet i arbeidet.

I N S T I T U T T E T S   V I R K S O M H E T

Informasjon

Denne har som tidligere hatt hovedtyngden på utarbeidelse av skriftlig informasjon, dels legemiddelrettet, dels terapirettet, og med stor vekt på komparative avveininger. En vesentlig del av informasjonen publiseres i Terapispalten, Tidsskrift for Den norske lægeforening (se egen oversikt). I tillegg fungerer instituttet som koordinerende organ for Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon, som i samarbeid med Svenska Socialstyrelsens läkemedelskommitté utgir den terapirettede serien av svarte og hvite hefter, henholdsvis om medikamentelle terapigrupper og temarettede symposiereferater. En viktig del av dette arbeidet er utarbeidelse av norske sammendragshefter innen denne serien. Instituttets medarbeidere står videre sentralt i arbeidet med Norsk legemiddelhåndbok, hvor førsteutgaven ventes medio 1983. Videre deltar instituttet i opplegg av videre- og etterutdannelse av leger og farmasøyter når det

gjelder legemidler og medikamentell terapi. Endelig fungerer instituttet som en informasjonssentral ved direkte henvendelser om medikamentelle og terapirettede spørsmål fra hele landet.

Når det gjelder informasjon (og undervisning), har instituttet nært samarbeid med Farmakologisk institutt, Universitetet i Oslo. En vesentlig del av informasjonsarbeidet er basert på ca. 10 fast organiserte terapigrupper som under ledelse av instituttenes farmakologer og farmasøyter har et selvstendig ansvar, basert på tidsskriftgjennomgang og faglige kontakter, for å legge opp informasjonsarbeidet innen de ulike felter. De fleste gruppene består av 10-15 sentrale institusjonsklinikere og almenpraktikere som møtes ca. én gang hvert semester, for diskusjon av aktuelle emner. Dertil arrangeres temarettede diskusjonsmøter for å sikre en best mulig avveid informasjon. Instituttet har en koordinerende funksjon for dette arbeidet både når det gjelder Terapispalten og Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon, mens Norsk legemiddelhåndbok er en selvstendig institusjon.

Arbeidet omkring Terapispalten har vært spesielt diskutert med "Tidsskriftets" redaksjonskomité, og det er bred enighet om fortsatt samarbeid, herunder visse justeringer i opplegget.

Interessegruppene hadde denne fordeling og sammensetning:

Gruppe 1: Infeksjoner

Gruppeleder: Dosent Sten Jacobsen, Farmakologisk institutt

Sekretær: Vik.amanuensis Lisbeth Myhre (til 1/4), vik.amanuensis Marit

Andrew (15/4-15/10) og stipendiat (vit.ass.) Inger Lise Eriksen
(fra 15/10), Institutt for farmakoterapi

Dosent Tom Bergan, Farmasøytsk institutt

Professor Bjarne Bjorvatn, Regionsykehuset i Tromsø

Professor Johan N. Bruun, Ullevål sykehus

Professor Miklos Degré, Statens institutt for folkehelse

Spesiallege Ivar Helle, Ullevål sykehus

Spesiallege Berit Hovig, Rikshospitalet

Spesiallege Jørgen Lassen, Statens institutt for folkehelse

Overlege Arve Lystad, Statens institutt for folkhelse

Overlege Kjetil Melby, Regionsykehuset i Tromsø

Dosent Tore Midtvedt, Rikshospitalet

Amanuensis Halvor Rollag jr., Rikshospitalet

Overlege Jan Sander, Fylkessykehuset i Lillehammer

Professor Claus Ola Solberg, Haukeland sykehus

Overlege Jan Solem, Sentralsykehuset i Akershus

Spesiallege Rolf A. Walstad, Universitetet i Trondheim

Gruppe 2: Reumatologi

Gruppeleder: Spesiallege Hans Erik Rugstad, Rikshospitalet

Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi

Professor Gunnar Husby, Regionsykehuset i Tromsø

Ass. overlege Hans Høyeraal, Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus

Overlege Odd Kogstad, Aust-Agder Sentralsjukehus

Sykehusfarmasøyt Angelika Kruse-Jensen, Det norske Diakonhjem

Ass. lege Tore Kristian Kvien, Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus

Overlege Eimar Munthe, Det norske Diakonhjem

Overlege Svein Nilsson, Sunnås sykehus

Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt

Gruppe 3: Psykiatri

Gruppeleder: Vik.dosent Tor Skomedal og dosent Sten Jacobsen, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi
Lege Ståle Berdal, Nedre Eiker legesenter
Overlege Ole Bratfos, Sentralsykehuset i Akershus
Spesiallege Dag Fremstad, Furuset alders- og sykehjem
Overlege Bjørn Gunby, Dikemark sykehus
Ass.overlege Tore Heiberg, Dikemark sykehus
Overlege Jan Jørstad, Ullevål sykehus
Overlege Jon Lange, Ullevål sykehus
Professor Odd Lingjærde, Åsgård sykehus
Overlege Per Nyhus, Ungdompsykiatrisk klinikk
Overlege Søren Rimestad, Dikemark sykehus
Overlege Ole H. Robak, Vestfold sentralsykehus

Gruppe 4: Neurologi

Gruppeleder: Professor Ivar Øye og cand.med. Pål Ledaal (til 1/7), Farmakologisk institutt
Sekretær: Vik.amanuensis Lisbeth Myhre (til 1/4), vik.amanuensis Marit Andrew (15/4-15/10) og stipendiat (vit.ass.) Inger Lise Eriksen (fra 15/10), Institutt for farmakoterapi
Ass.overlege Per Dietrichson, Ullevål sykehus
Ass.overlege Anders Munthe-Kaas, Statens senter for epilepsi
Professor Rolf Nyberg Hansen, Rikshospitalet
Ass.overlege Olaf Henriksen, Statens senter for epilepsi
Laboratoriesjef Svein Johannessen, Statens senter for epilepsi
Overlege Yngve Løyning, Statens senter for epilepsi
Overlege Jan Presthus, Ullevål sykehus
Ass.overlege Per Stensrud, Rikshospitalet
Res.lege Roald Strandjord, Haukeland sykehus
Professor Johan-Arild Aarli, Haukeland sykehus

Gruppe 5: Endokrinologi/gynækologi

Gruppeleder: Dosent Thoralf Christoffersen, Farmakologisk institutt
Ass.lege Britt-Ingjerd Nesheim, Stensby sykehus
Forskn.stip. Tor Erik Sand, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Arna Rise, Institutt for farmakoterapi
Lege Grete Maria Andersen, Helsetjenesten, Universitetet i Oslo
Professor Per Bergsjø, Haukeland sykehus
Univ.lektor Jan Falch, Aker sykehus
Professor Harald Frey, Aker sykehus
Ass.overlege Halvard Gjønnæss, Aker sykehus
Dosent Jak Jervell, Rikshospitalet
Res.lege Ingegerd Frøyshov Larsen, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Ass.overlege Arne Quist-Paulsen, Aust-Agder Sentralsjukehus
Dosent Julie Skjæraasen, Rikshospitalet
Spesiallege Olav Trygstad, Rikshospitalet

Gruppe 6: Hjerte/kar

Gruppeleder: Førsteamanuensis Jan-Bjørn Osnes og forskn.stip. Halfdan Aass, Farmakologisk institutt
Sekretær: Vik.amanuensis Lisbeth Myhre (til 1/4), vik.amanuensis Marit Andrew (15/4-15/10) og stipendiat (vit.ass.) Inger Lise Eriksen (fra 15/10), Institutt for farmakoterapi

Ass. overlege Ulrich Abildgaard, Aker sykehus
Ass. lege Jan P. Amlie, Rikshospitalet
Professor Knut Joachim Berg, Rikshospitalet
Univ. lektor Jon Dale, Rikshospitalet
Res. lege Jan Erikssen, Rikshospitalet
Res. lege Dagfinn Falch, Sentralsykehuset i Fredrikstad
Spesiallege Dag Fremstad, Furuset alders- og sykehjem, Oslo
Ass. overlege Kjell Gjerdrum, Menighetssøsterhjemmets klinikk
Overlege Viggo Hansteen, Krohgstøtten sykehus
Distriktslege Herlof Harstad, Ytre Vinje
Bedriftsoverlege Anders Helgeland, Televerkets bedriftslegekontor
Ass. overlege John Kjekshus, Bærum sykehus
Ass. overlege Knud H. Landmark, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Overlege Einar Lorentsen, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Spesiallege Per G. Lund-Larsen, Statens skjermbildefotografering
Dosent Sigurd Nitter-Hauge, Rikshospitalet
Spesiallege Egil Sivertssen, Ullevål sykehus
Lege Jens Vindenes, Nedre Eiker legesenter
Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt

Gruppe 7: Astma/allergi

Gruppeleder: Førsteamanuensis Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi
                  Dosent Sten Jacobsen, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi
Dosent Olav M. Bakke, Haukeland sykehus
Spesiallege Arent de Besche, Rikshospitalet
Spesiallege Nils P. Boye, Ullevål sykehus
Lege Gunnar Brønstad, Snåsa
Lege Arve Bryhni Frostad, Vindern legesenter
Ass. overlege Amund Gulsvik, Rikshospitalet
Ass. overlege Jakob Havnen, Sentralsjukehuset i Rogaland
Spesiallege Fred Lange-Nielsen, Ullevål sykehus
Anatytisk farmakolog Kirsten Selvig, Rikshospitalet
Professor Jon R. Vale, Rikshospitalet

Gruppe 8: Anestesi/analgesi

Gruppeleder: Overlege Petter Andreas Steen, Ullevål sykehus
Sekretær: Førsteamanuensis Sissel Hertzberg (til 1/9) og førsteamanuensis
                  Ingebjørg Baksaas (fra 1/9), Institutt for farmakoterapi
Sjefslege Ragnar Andersen, Aker sykehus
Ass. overlege Håkon Aune, Rikshospitalet
Professor Harald Breivik, Regionsykehuset i Trondheim
Ass. overlege Gunnar Bø, Rikshospitalet
Ass. overlege Ragna Følling Elgjo, Det norske Radiumhospital
Overlege Ragnar Endresen, Det norske Radiumhospital
Ass. overlege Erik Hoel, Moss sykehus
Overlege Robert Innes, Rikshospitalet
Overlege Knut Krohg, Martina Hansens Hospital
Ass. overlege Ellen Lindbæk, Aker sykehus
Professor Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
Overlege Kristian Fredrik Schye, Drammen sykehus
Ass. overlege Thoralf Thorud, Ullevål sykehus
Ass. overlege Arne Østerud, Ullevål sykehus
Overlege Odd Øyen, Aker sykehus

Gruppe 9: Gastroenterologi

Sekretær: Førsteamanuensis Sissel Hertzenberg (til 1/9) og førsteamanuensis Ingebjørg Baksaas (fra 1/9), Institutt for farmakoterapi
Ass. overlege Arnold Berstad, Lovisenberg sykehus
Univ.stip. Jan Dybdahl, Ullevål sykehus
Spesiallege Olav Fausa, Rikshospitalet
Ass. overlege Arne Fretland, Drammen sykehus
Professor Egil Gjone, Rikshospitalet
Ass. lege Jon Haffner, Rikshospitalet
Overlege Carl Ditlef Jacobsen, Sentralsykehuset i Akershus
Ass. overlege Ivar Liavåg, Aker sykehus
Professor Johannes Myren, Ullevål sykehus
Ass. overlege Knut Nygaard, Ullevål sykehus
Overlege Egil Oftstad, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Univ.stip. Magne Osnes, Ullevål sykehus
Professor Hermod Petersen, Regionsykehuset i Trondheim
Ass. overlege Ståle Ritland, Rikshospitalet
Ass. overlege Magne Roland, Aker sykehus
Overlege Ole Rygvold, Sentralsykehuset i Fredrikstad
Ass. overlege Henning Schjønsby, Aker sykehus
Ass. lege Erik Schrumpf, Rikshospitalet
Overlege Helge Sigstad, Aust-Agder Sentralsjukehus

Gruppe 10: Onkologi

Gruppeleder: Dosent Thoralf Christoffersen og forskn.stip. Tor Erik Sand, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Arna Rise, Institutt for farmakoterapi
Overlege Arne Foss Abrahamsen, Det norske Radiumhospital
Ass. overlege Ole Børmer, Det norske Radiumhospital
Ass. overlege Olav Dahl, Haukeland sykehus
Ass. overlege Steinar Hagen, Ullevål sykehus
Professor Herman Høst, Det norske Radiumhospital
Overlege Olbjørn Klepp, Regionsykehuet i Trondheim
Reservelege Stener Kvinnslund, Haukeland sykehus
Dosent Sverre O. Lie, Rikshospitalet
Spesiallege Roar Nissen-Meyer, Aker sykehus

Dermatologi

Det er ingen etablert gruppe, men professor Per Thune, Ullevål sykehus og professor Gunnar Volden, Regionsykehuet i Tromsø, fungerer som konsulenter.

Innenfor andre emner hvor det ikke er etablert grupper, benyttes forskjellige konsulenter.

Terapisaltens redaksjonsutvalg har bestått av:

Dosent Thoralf Christoffersen, Farmakologisk institutt
Professor Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt
Førsteamanuensis Arna Rise (sekretær)

Informasjonsaktivitetene fremgår av publikasjonslister, lister over kurs- og foredragsvirksomhet m.m.

Det er registrert 72 forespørslar i 1982. Disse dreier seg om terapi- eller legemiddelrettede problemer som krever utredning, dels i form av litteratursøkning, dels i form av konsultasjoner med instituttets eksterne konsulenter og medarbeidere, før en skriftlig vurdering blir avgitt. I tillegg mottar instituttet et langt større antall daglige telefonhenvendelser som søkes besvart direkte, hvis mulig. De fleste henvendelser kommer fra helsetjenesten og fra apotek, men publikum og massemedia retter også hyppig spørsmål til instituttet. Endelig har instituttet foretatt flere konsulent- og utredningsoppdrag for våre helsemyndigheter (Helsedirektoratet, Statens legemiddelkontroll).

Foruten møter i interessegruppene og mellom gruppelederne holdes interne lunsjmøter (foredrag/diskusjon) ukentlig sammen med Farmakologisk institutt. Representanter fra den farmasøytske industri presenterer i tillegg - som en tilbudsordning - en del av sin informasjon ved instituttet, med sikte på å få kommentarer og faglige synspunkter. Endelig er det holdt 5 større kveldsmøter med spesielt inviterte spesialister (temadiskusjoner) på følgende områder: antibiotika-profylakse(2), smertebehandling, allergi og urininkontinens.

Undervisning

Instituttets bestyrer, delvis også den øvrige stab av amanuenser, deltar i undervisning og eksaminasjon av de medisinske studenter. Det holdes også enkelte forelesninger for andre student- og helsepersonell-kategorier. Spesiell vekt legges for tiden på den klinisk farmakologiske del av studentundervisningen, som nå er kommet igang (i samråd med kliniske lærere) i de fleste kliniske terminer - etter at eksamen er avgitt i farmakologi og toksikologi. Denne undervisning stiller ekstra store krav til koordinering og planlegging, og foregår dertil ved alle undervisningssykehusene.

I alt er det holdt ca. 45 studentforelesninger.

Vedrørende annen kurs- og foredragsvirksomhet, se egne lister.

Forskning

Frem til 1982 har instituttet drevet lite eller ingen selvstendig forskning. Det bygges nå gradvis opp forskningsvirksomhet på 2 hovedfelter, nemlig legemiddelepidemiologi (legemiddelforbruksundersøkelser og konsekvensanalyser) og klinisk legemiddelprøvning. I begge disse tilfelle dreier det seg om både selvstendige og samarbeidsrettede prosjekter, vesentlig mot klinisk medisin, både nasjonalt og internasjonalt. Der hvor det er naturlig, søker også samarbeid med klinisk/farmakologiske og farmakologiske laboratorieenheter.

Pågående prosjekter:

Eriksen, I.L.:

Omfang, kvalitet og relevans av kliniske legemiddelutprøvinger foretatt i Norge.
Veilederkomité: Professor Erik Enger, Ullevål sykehus, spesiallege Hans Erik Rugstad, Rikshospitalet, dosent Tor Waaler, Farmasøytisk institutt og professor Per Knut M. Lunde. Hensikten er å øke innsikten i forholdene rundt klinisk utprøving av legemidler i Norge ved å ta utgangspunkt i de forskjellige parters deltagelse i utprøvingene: helsevesen, kontrollmyndigheter, legemiddelindustri.

Planlagte delprosjekter/problemstillinger:

1. Kliniske legemiddelutprøvinger på Ullevål sykehus 1974-1977 og 1978-1982.
2. Kliniske legemiddelutprøvinger i Norge meldt til Statens legemiddelkontroll 1983. Statens legemiddelkontrolls saksbehandling av utprøvingsprotokoller. Hvem er ansvarlig for kliniske legemiddelutprøvninger meldt til Statens legemiddelkontroll i 1983?
3. Kliniske legemiddelutprøvinger publisert i Tidsskrift for Den norske lægeforening 1965-1982 (sammen med Odd Brørs).
4. Ressursmessige aspekter ved kliniske legemiddelutprøvinger belyst fra helsevesen og farmasøytisk industri.
5. Trenger man de kliniske legemiddelutprøvinger som gjøres - gjøres de utprøvinger man trenger?

Hertil kommer eventuelt internasjonale sammenligninger.

Brørs, O.:

1. Binding av teofyllin i humant serum:

Undersøkelse med henblikk på å klarlegge betydningen av pH, temperatur, buffer og målemetode for teofyllins binding i serum. Samarbeid med dosent Sten Jacobsen, cand.med. Georg Sager og cand.pharm. Dagny Sandnes. En publikasjon om dette (pH/binding) er under trykking i Br J Clin Pharmacol.

2. Tiazid-diuretikas hyperglykemiske effekt:

Undersøkelse med henblikk på å klarlegge mekanismen bak denne effekten. Av forhold som har vært undersøkt/undersøkes kan nevnes betydningen av karbohydrat-inntak i kosten og av leverens glykogen-innhold, betydningen av kalium-mangel og hypokalemia, betydningen av intakt prostaglandin-syntese, og betydningen av den adrenerge beta-reseptor-funksjon. Samarbeid med dosent Sten Jacobsen og cand.med. Rune Lilleng.

3. Sammenheng mellom plasma/serum-konsentrasjon og effekt av propranolol: Foretatt konsentrasjonsmålinger av propranolol (V. Hansteens undersøkelse over propranolols antiarytmiske effekt). Publikasjon under utarbeidelse.

Baksaas, I.:

Røykevaner i relasjon til kreftforekomst - en epidemiologisk studie støttet av Landsforeningen mot Kreft. (Utføres ved Yrkesmedisinsk avd., Telemark Sentralsjukehus.)

Clinical Relevance of International Differences in Utilization of Antihypertensive/Antidiabetic Drugs. (Nord-Irland, Norge, Sverige og Tsjekkoslovakia (?).) I. Baksaas er koordinator for The WHO-DURG project i Norge (andre deltagere: M. Andrew, J. Jervell, A. Helgeland, P.K.M. Lunde og K. Øydvin).

Undersøkelsen tar sikte på å analysere mulige årsaker til ulik forskrivingsspraksis i nevnte land, og konsekvenser av dette (sammen med prosjektpartnere innen klinisk medisin, farmakologi og farmasi).

Lunde, P.K.M.:

Nitroglycerin under klinisk og yrkesmedisinsk synsvinkel (sammen med Ullevål sykehus, Avd. 8 og Sentrallaboratoriet, Dyno Industrier/Gullaug fabrikker). Delstudie over yrkesmessig eksposisjon er avsluttet.

Avslutning av doktorgradsarbeider pågår for Dag Jacobsen (Akkute forgiftninger, kinetikk og epidemiologi) og Eva Pike (Plasmaproteinbinding av legemidler, betydning av ulike serumfraksjoner, patofysiologiske faktorer etc.). Hovedveileder for E. Pike, for Dag Jacobsen sammen med E. Enger.)

I tillegg er det startet et prosjekt "Amming og medikamenter" (prosjektleder stipendiat Ingrid Matheson) som dels har epidemiologisk, dels farmakokinetisk karakter. Undersøkelsen foregår delvis i samarbeid med Sentrallaboratoriet, Ullevål sykehus og ulike kliniske enheter innenfor og utenfor institusjon (bl.a. KK, Ullevål sykehus, mor- og barnstasjoner i Oslo, ulike fødeavdelinger ellers i Norge). (Hovedveileder.)

Dertil medlem av veilederkomité for stipendiat Arild Bjørndal (og medarbeidere), Institutt for almenmedisin: "Kartlegging og analyse av psykofarmakabruk på ulike nivåer i helsetjenesten (bl.a. Østfold-undersøkelsen)". A. Bjørndal ble tildelt Universitetets gullmedalje 1982 for delundersøkelser fra dette prosjekt.

Terapispalten og andre informative artikler i Tidsskrift for Den norske Lægeforening

a) Terapispalten (samlet i eget hefte)

1. Myhre L & Falch JA.
Virkninger av antiepileptika på kalsiumstoffsksiftet
2. Bergan T & Lystad A.
Praktisk bruk av kjemiske desinfeksjonsmidler i helsetjenesten
3. Bakke OM, Lunde PKM & Johannessen SI.
Terapeutiske konsentrasjonsområder for legemidler
4. Myhre L & Olsen H.
Behandling av migreneanfall
5. Bakken AF.
Behandling av spedbarnkolikk
6. Bakken AF.
Behandling av kronisk diaré hos barn
7. Hansteen V.
Mexiletin (Mexitil)

8. Olsen H & Myhre L.
Natriumvalproat
9. Myhre L, Olsen H & Stensrud P.
Migreneprofylakse
10. Aass H, Osnes JB & Myhre L.
Pasientinformasjon om interaksjon mellom antikoagulantia og andre legemidler
11. Johannessen SI.
Monoterapi eller polyterapi for epilepsi?
12. Johannessen SI.
Natriumvalproat, forstyrret trombocyttfunksjon og blødning
13. Hertzenberg S & Steen PA.
Behandling av alkoholisk delir (delirium tremens) - med særlig vekt på sedasjon (møterefer.)
14. Løkken P & Halvorsen K.
Kan moderate kodeindosser til gravide gi abstinenssymptomer hos barnet?
(Fra Bivirkningsnemnda)
15. Rajka G.
Dermatologisk behandling av herpes zoster
16. Stien R.
Nevromedisinsk behandling av herpes zoster og postherpetisk nevralgi
17. Vennerød AM & Øye J.
Antiflogistika ved akutte traumer
18. Nakken KO.
Epilepsi og antikonsepsjon
19. Robak OH.
Langtidsbehandling fortsatt nødvendig ved schizofreni
20. Krogh K.
Epidural og spinal opiatanalgesi
21. Holen A & Reiestad F.
Respirasjonsstans etter morfin epiduralt
22. Aarli JA.
Medikamentell behandling av myasthenia gravis
23. Hertzenberg S & Eileraas M.
Kampanjer for redusert og riktigere bruk av avførende midler - i pleiehjem og fra apotek
24. Presthus J.
Medikamentell behandling av parkinsonisme
25. Sunde S & Steen PA.
Økt CO₂-produksjon ved store karbohydratinfusjoner

26. Selvig K & Gulsvik A.
Adrenerge beta₂-agonister og teofyllin i kombinasjon ved obstruktiv lungesykdom
27. Molne K.
Bromokriptinbehandling av hyperprolaktinemibetingede menstruasjons-forstyrrelser
28. Frøyshov Larsen A.
Bromokriptinbehandling av pasienter med hypofyseadenomer
29. Dickstein K.
Captopril ved hjertesvikt
30. Laake K.
Prazosin og urininkontinens (Fra Bivirkningsnemnda)
31. Havnen J.
Bronkial astma som multifaktoriell sykdom
32. Binder Chr & Jervell J.
Insulinets farmakokinetikk
33. Skare S.
Virkning av jodoverskudd på skjoldbrukskjertelen
34. Amlie JP.
Inotrope medikamenter ved hjertesvikt
35. Brørs O.
Lomudal (kromoglykat) ved næringsmiddelinntoleranse og kroniske inflammatoriske tarmsykdommer (Møterefer.)
36. Abildgaard U.
Cerebrovaskulær ischemi - sekundær profylakse
37. Sigstad H.
Medikamentell oppløsning av gallesten
38. Eriksson J.
Profylaktisk behandling av dyp venetrombose
39. Kvinnslund S & Børmer O.
Den kliniske betydning av reseptorer for steroidhormoner ved cancer mammae.
40. Brørs O.
Manglende effekt av glukokortikosteroide ved astma
41. Brørs O.
Revurdering av profylaktisk tiazid-behandling ved residiverende nyresten

b) Manuskripter som er bearbeidet og publisert i Tidsskrift for Den norske lægeforening (utenom Terapispalten)

Nr. 5 (Leder):

Thune PO. Hudsymptomer og næringsmiddelintoleranse

Nr. 9/10 (Leder):

Næss K. Smerte og smertebehandling - enda en gang

Nr. 9/10 (Aktuell debatt):

Næss K. Valg av analgetikum ved hjerteinfarkt

Nr. 9/10 (Fremre del):

Lunde PKM. & Rise A. Årsmelding for Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon

Nr. 16 (Leder):

Lunde PKM. & Sigstad H. Legemiddelinduserte sykdommer

Nr. 22 (Aktuell debatt):

Lunde PKM. & Gjone E. Legemiddelspørsmålet i Norden

Nr. 28 (Orig. art.):

Næss K. Antiemetikas farmakologi (ad serie om antiemetika)

Øvrige publikasjonslister etc.

Instituttbestyreren har siden 1/2-82 fortsatt faglig ansvar for den klinisk farmakologiske virksomhet ved Seksjon for klinisk farmakologi og toksikologi, Sentrallaboratoriet, Ullevål sykehus (på konsulentbasis), inntil ny leder er tiltrådt.

Publikasjoner fra denne seksjonen (merket med *) er derfor tatt med, da disse stort sett gjelder stipendiater som instituttbestyreren fortsatt har veilederansvar for (Dag Jacobsen og Eva Pike), i samråd med bl.a. biokjemikerne J.E. Bredesen og B. Skuterud.

I. Originalartikler (trykte/under trykking)

1. Baksaas I, Torud Y, Baalsrud NI. Opplysningsverdien av et "informasjonskort" gitt i forbindelse med penicillin. NAT 1982; 90: 4-9.
2. Baksaas I. Patterns in drug utilizations - aspects for antihypertensives. Acta Med Scand (Suppl.) 1982, under trykking.
- * 3. Bergan T, Bruun JN, Østby N, Bredesen JE, Lunde PKM. Human pharmacokinetics and skin blister levels of sulphonamides and dihydrofolate reductase inhibitors. Antimicrob Agents Chemother 1981, under trykking.
- * 4. Bredesen JE. Legemiddelanalyser - interferens fra forskjellige prøvetagningsglass. Tidsskr Nor Lægeforen 1982; 10: 1531-2.
- * 5. Bredesen JE, Pike E, Lunde PKM. Plasma binding of disopyramide and mono-N-dealkyldisopyramide. Br J Clin Pharmacol 1982; 14: 673-6.
- * 6. Bredesen JE, Olsen KM. Metoder for serumanalyse av teofyllin. Tidsskr Nor Lægeforen 1982, under trykking.

- * 7. Bruun JN, Bergan T, Østby N, Bredesen JE, Lunde PKM. Pharmacokinetics of methoprim in human volunteers. *Cancer Chemotherapy* 1982, under trykking.
- 8. Brørs O. Pharmacokinetics of hydroflumethiazide during repeated oral administration in congestive heart failure. *Acta Pharmacol Toxicol* 1982; 51: 177-81.
- 9. Brørs O, Braut BS, Braut S, Jacobsen S. Interaction of hydroflumethiazide and 2,4-disulfamyl-5-trifluoromethylaniline with cyclic AMP phosphodiesterase and carbonic anhydrase. *Acta Pharmacol Toxicol* 1982; 51: 273-77.
- 10. Brørs O. Pharmacological studies on hydroflumethiazide in man - the pharmacokinetics and its relationship to the natriuretic and kaliuretic effects. Thesis, Oslo 1982 (Disputas 17/12-82). Hoveddelen utført ved Farmakologisk institutt.
- * 11. Jacobsen D, Bredesen JE, Eide I, Østborg J. Anion and osmolal gaps in the diagnosis and ethylene glycol poisoning. *Acta Med Scand* 1982; 212: 17-20.
- * 12. Jacobsen D, Jansen H, Wiik-Larsen E, Bredesen JE, Halvorsen S. Studies in methanol poisoning. *Acta Med Scand* 1982; 212: 5-10.
- * 13. Jacobsen D, Østby N, Bredesen JE. Studies in ethylene glycol poisoning. *Acta Med Scand* 1982; 212: 11-5.
- * 14. Jacobsen D, Åkesson I, Shefter I. Urinary calcium oxalate monohydrate crystals in ethylene glycol poisoning. *Scand J Clin Lab Invest* 1982; 42: 231-4.
- * 15. Jacobsen D, Halvorsen K, Marstrander J, Sunde K, Bakken AF. Acute poisoning of children in Oslo. A one year prospective study. *Acta Paed Scand* 1982, under trykking.
- * 16. Landmark KH, Thaulow E, Lunde PKM, Simonsen S, Amlie JP. Acute haemodynamic and electrocardiographic effects of disopyramide in patients with slight to moderate heart failure. *Eur J Clin Pharmacol* 1982, under trykking.
- 17. Olsen H, Bredesen JE, Lunde PKM. The effects of ethanol intake on disopyramide elimination in healthy volunteers. *Eur J Clin Pharmacol* 1982, under trykking.
- * 18. Pike E, Skuterud B. Plasma binding variation of amitriptyline and nortriptyline. *Clin Pharmacol Ther* 1982; 32: 228-34.
- * 19. Pike E, Skuterud B, Kierulf P, Lunde PKM. Significance of serum lipoproteins for binding variations of amitriptyline, nortriptyline and quinidine. *Clin Pharmacol Ther* 1982; 32: 599.
- * 20. Pike E, Kierulf P, Skuterud B, Bredesen JE, Lunde PKM. Drug binding in sera deficient in lipoproteins, albumin or orosomucoid. *Br J Clin Pharmacol* 1982, under trykking.
- * 21. Pike E, Skuterud B. Methodological aspects on the determination of plasma binding of amitriptyline and nortriptyline. *Medd Norsk Farm Selsk* 1982, under trykking.
- * 22. Reikeraas O, Reigstad A, Lunde PKM. Vinmonopolstreikens innvirkning på sykehusbehandlede skader. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1982; 102: 600-4.
- * 23. Sejersted OM, Jacobsen D, Øverbø S, Jansen H. Formate concentrations in plasma from patients poisoned with methanol. *Acta Med Scand* 1982, under trykking.
- * 24. Østborg J, Jacobsen D. Etylenglykolforgiftning - diagnostikk og behandling. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1982, under trykking.

II. Abstrakter

- * 1. Bredesen JE, Langseth KM, Greibrokk T. Rapid, Isothermal Gas-Liquid Chromatographic determination of nitroglycerin in plasma with use of an electron capture detector. International conference on chromatography and mass spectrometry in biomedical sciences. AG Bordighera, Italia 20-23 juni 1982. Abstract nr. 10.
- * 2. Bruun JN, Østby N, Bredesen JE, Lunde PKM, Bergan T. Pharmacokinetics and skin blister fluid penetration of metioprim. Current Chemotherapy & Immunotherapy, Proc. 12th Internat'l. Congr. of Chemotherapy Florence, Italy 19-24 July 1981; p. 963-4.
- * 3. Jacobsen D, Sejersted OM, Øvrebø S, Jansen H. Formate concentrations in plasma from humans poisoned with methanol. XII Nordic Meeting on Biological Alcohol Research. Beito 18-21 april 1982. Acta Pharm Toxicol, in press.
- * 4. Øvrebø S, Jacobsen D, Sejersted OM. Formic acid analysis in plasma with ITP. Application in methanol poisoning. 3rd International Symposium on Isotachophoresis, Goslar, June 1-4, 1982. Elsevier Scientific Publ. In press.
- * 5. Jacobsen D, Sejersted OM, Øvrebø S, Jansen H. Formate accumulation in humans poisoned with methanol. European Association of Poison Control Centres Congress, Brighton, 3-6 August 1982. Human Toxicol, in press.
- * 6. Jacobsen D, Jansen H, Wiik-Larsen E, Bredesen JE, Halvorsen S. Toxicokinetic studies during hemodialysis for methanol poisoning. European Association of Poison Control Centres Congress, Brighton 3-6 August 1982. Human Toxicol, in press.
- * 7. Pike E, Kierulf P, Skuterud B, Bredesen JE, Lunde PKM. The relative importance of albumin, lipoproteins and orosomucoid for serum binding variations of basic, neutral and acidic drugs. Abstract til Joint meeting of the British and Scandinavian Pharmacological Societies, 4-6 July 1982, Stockholm, Sweden. Br J Clin Pharmacol 1982; 14: 574P.

III. Informative artikler utenom Terapispalten (trykte/under trykking)

- * 1. Jacobsen D, Wickstrøm E. Legemiddelforgiftninger. Kapittel i Norsk lege-middelhåndbok, 1982, under trykking.
- 2. Lunde PKM. Den kliniske farmakologiens perspektiv. Invitert foredrag ved sluttdiskusjonen om prosjektet "Kontrollpolitik och psykofarmaka" (boken "Läkemedelsfrågor i Norden"), Finlands Akademi, Helsingfors, symposie-manual, foredrag nr. 7.
- 3. Lunde PKM. Selección de medicamentos a nivel internacional, nacional y local. Invited lecture, Universidad Autonoma de Barcelona, Departament de Farmakologia. In Avances en Terapeutica vol. 13 (J.L. Laporte & J.A. Salva eds), Salvat Editores S.A., Barcelona, pp. 175-86 (på katalansk og spansk).
- 4. Lunde PKM. Dosage Modification in Patients with Renal Dysfunction. In: Advances in Pharmacology and Therapeutics II, vol. 6 Clinical Pharmacology - Teaching in Pharmacology; ed. H. Yoshida, Y. Hagihara, S. Ebashi, Pergamon Press 1982; pp. 155-65.
- 5. Lunde PKM, Frislid K, Hansteen V. Disease and acetylation polymorphism. In: Topics in Clinical Pharmacokinetics, vol. III Effects of Disease States on Drug Disposition (chapter 12). G.S. Avery (ed), Adis Press, Sydney and New York 1982.

6. Lunde PKM. Indikasjoner for og nytten av legemiddelanalyser i klinisk medisin. Medicinsk Årbog 1982, Munksgaard, København, s. 153-61.
7. Lunde PKM, Nordbø K. Legemiddelinteraksjoner. Felleskatalogen 1982, 1e - 59e.
8. Lunde PKM. Legemiddelproblemer i U-land. Redd Barna's spesialnummer (100.000 ekspl.) Oslo, mai 1982.
9. Lunde PKM. Restricted drug formularies in Nordic and Developing countries. Invited lecture at Management Centre Europe Conference no. 5470-66, PHARMA 82, Geneva. In Proceedings Management Centre Europe Brussels, lecture no. 11, 1982.
10. Lunde PKM. Cardiovascular drugs, comments. I Nordisk Lækemedelstatistikk, 2. utgave. Nordisk Legemiddelnemnd, 1982, under trykking.
11. Lunde PKM. Kapitler i Norsk legemiddelhåndbok, under trykking 1982,
  - a) Legemiddelinteraksjoner
  - b) Dosering av legemidler ved sykdommer med organsvikt (+ O.M. Bakke)
  - c) Legemiddelanalyser (+ O.M. Bakke)
  - d) Klinisk legemiddelutprøving
12. Lunde PKM. WHO's aksjonsprogram for essensielle legemidler. Rapport från SIDA, 1982, under trykking.
13. Ullevål sykehus, Legemiddelboken 1982 - sammen med Den interne medisinkomite og Ullevål apotek.

IV Foredrag, kurser og kongresser (se også I, II, III)

Baksaas I. Norwegian moments to the differences in utilization of antihypertensive drugs. Presented at WHO Drug Utilization Research Group Meeting. Stockholm, February 18-19, 1982.

Baksaas I. Patterns in drug utilization - aspects for antihypertensives. Presented at symposium on Drug Utilization Studies - Implications for Medical Care. Stockholm, June 8-9, 1982.

Baksaas I. Drug utilization methodology and studies. Presented at Ministry of Health, Indonesia, Jakarta, November 9, 1982.

Brørs O. Prøveforelesninger for den medisinske doktorgrad, 16/12-82:

1. Tiazid-diuretikas effekter - konsekvenser for deres terapeutiske anvendelse.
2. Prostaglandinsystemets betydning for reguleringen av den renale blodgjennomstrømning og for utskillelsen av salt og vann i urin.

Brørs O. Oversikt over medikamentelle interaksjoner hos eldre ved behandling med hjerte/kar-medikamenter, September 1982 (Kurs for bydelsleger/almenpraktiserende leger, Searle/Rikshospitalet, Oslo).

Eriksen IL. The hospital pharmacist's role in clinical drug trials. Foredrag på The First Kuwait Conference of Pharmaceutical Sciences, Kuwait november 1982.

Lunde PKM (møteleder). Narkotikaanalyser - teknikk og politikk. Fellesmøte mellom Norsk selskap for klinisk kjemi og klinisk fysiologi/Norsk Rettstoksikologisk forening, Rikshospitalet 21/10-82 (Referat i Terapispalten 1983).

Lunde PKM. Drug selection as reflected by the WHO action programme on essential drugs. Kurs for WHO-stipendiater, Statens legemiddelkontroll 3/9-82.

Lunde PKM. Kurs nr. 1092: Klinisk medikamentutprøvning - planlegging, gjennomføring og resultatevaluering. (Kursledelse sammen med Chr. F. Borchgrevink, E. Andrew, I.L. Eriksen og I. Matheson.) Ullevål sykehus 4-7/10-82.

Lunde PKM. Medikamentell terapi. Foredrag ved etterutdannelseskurs 85, Infeksjonsproblemer i urologi, Ullevål sykehus 28/10-82.

Lunde PKM. Fysiologiske og patofysiologiske faktorers betydning for "optimal legemiddeldosering". Kursserie for almenpraktiserende leger, Ullevål sykehus 2/11-82.

Lunde PKM. Interaksjoner. Foredrag ved kurs 1136 "Antibiotika", Rikshospitalet 2/11-82.

Lunde PKM. Medikamentinduserte nevropatier. Foredrag ved kurs 1137 "Neuromuskulære sykdommer", Preklinisk Bygg, Gaustad 2/12-82.

Lunde PKM. Deltagelse i 6 radioprogrammer, ett TV-program og ca. 20 avisintervjuer.

Rise A. Presentasjon av boken "Om legemidler". 42. Internasjonal farmasikongress, FIP, København september 1982.

V. Annen virksomhet

A (Instituttbestyrer)

1. Formann i Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon (uavhengig fagutvalg som bl.a. er ansvarlig for utsendelsen av den svenska Socialstyrelsens läkemedelsinformationshefter i Norge, norske sammendrag osv.), oppnevnt til 1983 (se eget avsnitt).
2. Formann i redaksjonsutvalget for Norsk legemiddelhåndbok (en ny terapirettet håndbok for leger og annet helsepersonell, ca. 150 medarbeidere deltar i utforming).
3. Formann i Den norske lægeforenings Råd for legemiddelspørsmål (oppnevnt permanent nov. 1982, tidligere ad hoc utvalg).
4. Varamann i Den rettsmedisinske kommisjon (alminnelig avdeling) som eneste farmakolog, oppnevnt til 1/1-1983).
5. Varamann for formannen i Bivirkningsnemnda.
6. Medlem av European Ethical Review Committee (gjennomgår protokoller for tidlige kliniske legemiddelutprøvninger).
7. a) Sekretær i IUPHAR's (Int. Union of Pharmacology's) Section of Clinical Pharmacology (valgt for 3 år, Tokyo 1981).
b) Medlem av The International Advisory Committee for 2nd World Conference in Clinical Pharmacology (CPT 2) Washington D.C., August 1983.
c) Representerer IUPHAR's Section of Clinical Pharmacology in the International Advisory Committee for 9th World Conference in Pharmacology, London 1984.

8. Formann i Socialdepartementets Utvalg for vurdering av refusjonsordningen for legemidler (innstilling i utkast des. 1982).
9. a) Styremedlem (oppnevnt av den klinisk farmakologiske seksjon) i Styret for Norsk Selskap for Farmakologi og Toksikologi.
b) Styremedlem i Nordisk forening for klinisk farmakologi.
10. Redaksjonsmedlem i -
  - a) Tidsskrift for Den norske lægeforening (Redaksjonsutvalget + Terapi-spalten).
  - b) European Journal of Clinical Pharmacology.
  - c) NMD's årlige publikasjon: Legemiddelforbruket i Norge.
  - d) Boken "Legemiddelforbruksprofiler i Norge i 1970-årene" (under trykking på engelsk, 1982).
  - e) Co-editor av neste utgave av "Side Effects of Drugs", Excerpta Medica 1983-84.
11. Leder av norsk arbeidsgruppe (i samråd med Helsedirektoratet, Statens legemiddelkontroll og Norsk Medisinaldepot) som inngår i WHO's Drug Utilization Study Group som har deltagelse fra de fleste vest-europeiske land, delvis med forgreninger til USA, Israel og Australia.
12. Medlem av The Advisory Board (sammen med Sir Richard Doll og Professor Sven Moeschlin) for "The International Study on Agranulocytosis and Aplastic Anemia", som tar sikte på å kartlegge forekomst av nevnte tilstander i en populasjon på ca. 20 mill., foruten relativ risiko ved bruk av legemidler. Prosjektet kjøres i Israel (Jerusalem), Italia (Milano), Vest-Tyskland (Berlin og Ulm), Spania (Barcelona), Ungarn (Budapest) og Sverige (Stockholm). De midler som studeres har meget bred anvendelse i latinamerikanske og afro-asiatiske land, og har vært spesielt diskutert i forbindelse med WHO's program om essensielle legemidler.
13. Faglig og etisk konsulent for prosjektet MEN-OPP (en epidemiologisk, klinisk og mikrobiologisk oppfølging av løpende tilfelle av mistenkt meningokokksykdom og av kontrollpersoner), koordinert av Statens Institutt for Folkehelse / Rikshospitalet.
14. Konsulentvirksomhet for WHO:
  - a) Rådgiver for den faglige del av Aksjonsprogrammet for essensielle legemidler, via WHO's hovedkontor i Geneve.
  - b) Konsulent for helsemyndighetene i Thailand ved revisjonen av den nasjonale listen for essensielle legemidler, Bangkok 1-12 sept. 1982.

B (Øvrige personale)

- Andrew, M.: Medlem av Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon.
Sekretær i Norsk forening for internasjonale helseoppsørsmål.
Medlem av red.utvalget for Legemiddelforbruket i Norge.
- Baksaas, I.: Konsulent for WHO for helsemyndighetene i Indonesia: Legemiddelforsyning og statistikk, Jakarta m.m., okt.-nov. 1982.
- Brørs, O.: Observatør i Bivirkningsnemnda.
Deltar i Bivirkningsnemndas arbeidsutvalg.

Eriksen, I.L.: Formann i Norske Sykehufsfarmasøyters Forening.
Medlem av Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon.
Medlem av red.utvalget for Legemiddelforbruket i Norge.
Redaktør for Legemiddelboken, Ullevål sykehus.

Hertzenberg, S.: Sekretær i Norsk Selskap for Farmakologi og Toksikologi.
Medlem av Referattjenesten for Norsk Farmaceutisk Tidsskrift.

Rise, A.: Medlem av Styret for Institutt for farmakoterapi (på vegne av
Det medisinske fakultet).
Medlem av Styret for Norsk Selskap for Farmakologi og Toksi-
kologi.
Medlem av valgkomitéen for Norsk Selskap for Farmakologi og
Toksiologi.
Sekretær for Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon.

Samarbeid med Komitéen for farmasøytsk etterutdannelse (KFFE)

Instituttet vil gjerne samarbeide også med KFFE, särlig med henblikk på felles-
kurser for farmasøyter og leger.

O. Brørs var medlem av kursutvalget for kurs om astma/allergi
I. Baksaas var medlem av kursutvalget for kurs om hypertensjonsbehandling.
Sissel Hertzenberg var medlem av kursutvalget for kurs om aktuelle legemidler.
P.K.M. Lunde var medlem av kursutvalget for kurs om legemiddelvurdering
+ kurs om klinisk legemiddelutprøvning.